

23 Juli 2021

Geachte onderhandelaars,

Wij — Scientists4Future NL¹ — stellen vast dat om de toekomst van de mensheid veilig te stellen, er een grote noodzaak bestaat voor een snelle en verregaande verduurzaming van de economie. Hierbij wijzen wij op de wetenschappelijke consensus die luidt dat de mondiale opwarming tot 1,5°C beperkt moet worden, om de klimaatrisico's voor menselijke en natuurlijke ecosystemen te beperken. Overheden stellen de economische spelregels op en moeten dus een leidende rol nemen in de transitie naar verduurzaming.

In de afgelopen maanden vond een politieke [dialoog](#) plaats over de vergroening van de exportkredietverzekeringen (ekv)². De ekv is één van de belangrijkste instrumenten om verdere uitbreiding van fossiele infrastructuur te voorkomen en daarmee een sleutelinstrument in de energietransitie. De Nederlandse overheid staat garant voor [1,5 miljard euro](#) per jaar aan exportactiviteiten binnen de fossiele brandstof branche^{3,4}.

Hieronder zetten we de aan ons bekende onderzoeken op een rij, die stuk voor stuk concluderen dat er geen ruimte meer is voor fossiele investeringen, als we de opwarming van de aarde willen beperken tot 1,5°C. Het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) heeft in het 2018 rapport '[Global Warming of 1.5 °C](#)' berekend dat het gebruik van olie, gas en steenkool tussen nu en 2030 teruggebracht moet worden met respectievelijk 44%, 39% en 80%⁵. [Tong et al.](#) (2019) berekenden dat de uitstoot van de bestaande electriciteitsinfrastructuur al zal leiden tot opwarming boven de 1,5°C⁶. Gemiddeld plannen landen nu om per jaar 2% **meer** fossiele brandstoffen te produceren. Dat terwijl voor het 1,5°C traject de productie van fossiele brandstoffen juist met 4% per jaar **omlaag** moet tussen 2020 en 2030, zo blijkt uit onderzoek van het United Nations Environment Program (UNEP, '[Production Gap Report 2020](#)'⁷) en Oil Change International (OCI, '[The Sky's Limit](#)'⁸). Ook het Internationaal Energieagentschap (IEA) concludeert in de onlangs gepubliceerde roadmap '[Net Zero by 2050](#)'⁹, dat voor een 50% kans om de opwarming tot 1,5°C te beperken, er **geen** investeringen in winning van nieuwe fossiele brandstoffen gedaan moeten worden. Overheden moeten volgens de IEA vol investeren in

¹ Scientists4Future NL is een alliantie van Nederlandse wetenschappers die zich zorgen maken om klimaatverandering.

² Aanbiedingsbrief en 'Verkenning in lijn brengen van de exportkredietverzekering met de Overeenkomst van Parijs'. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/05/11/1/verkenning-ekv-in-lijn-brengen-met-de-overeenkomst-van-parijs>

³ <https://www.bothends.org/nl/Actueel/Publicaties/The-fossil-elephant-in-the-room/>

⁴ Monitor exportkredietverzekeringen 2020. <https://www.rijksoverheid.nl/regering/bewindspersonen/hans-vijlbrief/documenten/kamerstukken/2021/07/09/monitor-exportkredietverzekeringen-2020> en Bijlage: meetmethodiek fossiel. <https://www.rijksoverheid.nl/regering/bewindspersonen/hans-vijlbrief/documenten/kamerstukken/2021/07/09/bijlage-meetmethodiek-fossiel>

⁵ IPCC (2018). *Global Warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty.* <https://www.ipcc.ch/sr15/>

⁶ Tong, D., et al. (2019). *Committed emissions from existing energy infrastructure jeopardize 1.5 °C climate target.* Nature 572, 373–377. <https://doi.org/10.1038/s41586-019-1364-3>

⁷ UNEP (2020). *Production Gap Report.* <https://www.unep.org/resources/report/production-gap-2020>

⁸ Muttitt, D. (2016). *The Sky's Limit: Why the Paris climate goals require a managed decline of fossil fuel production.* Oil Change International <http://priceofoil.org/2016/09/22/the-skys-limit-report/>

⁹ IEA (2021). *Flagship report-Net Zero by 2050: A Roadmap for the Global Energy Sector.* <https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050>

energiebesparing en duurzame energie innovatie. [Bertram et al. \(2021\)](#)¹⁰ komen tot dezelfde conclusie in een studie waarin klimaatneutrale scenarios uit verschillende modellen worden gecombineerd.

Nederland heeft zich binnen het Akkoord van Parijs gecommitteerd om 'geldstromen in lijn te brengen met een traject naar broeikasgasarme en klimaatveerkrachtige ontwikkeling' ([Artikel 2.1c](#))¹¹. Bovengenoemde studies onderstrepen dat een stop op investeringen in de fossiele brandstofketen, waaronder ekv, hiervoor noodzakelijk is. Als wetenschappers maken wij ons niet alleen grote zorgen over de effecten van deze investeringen op het klimaat, we zijn er bovendien van overtuigd dat deze de komende jaren een steeds groter financieel risico zullen vormen¹².

Op 14 april jl heeft Nederland samen met enkele andere landen de coalitie Export Finance for Future (E3F) opgericht en toegezegd eind dit jaar een conferentie te organiseren om vervolg te geven aan de doelstelling om de ekv conform de klimaatdoelen aan te passen. Het Verenigd Koninkrijk (VK) heeft ondertussen al met onmiddellijke ingang ekv aan fossiele brandstofprojecten gestopt¹³. Op 11 mei jl heeft dhr Vijlbrief, staatssecretaris van Financiën, Fiscaliteit en Belastingdienst, de [verkenning](#)¹⁴ voor het in lijn brengen van de ekv met het Akkoord van Parijs, aangeboden aan de Tweede Kamer. Hierin worden drie niveaus beschreven waarin de toekomstige regering de ekv de steun aan fossiele activiteiten kan afbouwen:

1. Inzetten op afspraken in OESO of breder internationaal verband;
2. Inzetten op afspraken in EU-verband;
3. Nationaal afbouwen en daarmee aansluiten bij een kopgroep.

Er wordt in de verkenning ook gesproken over een eventuele differentiatie in brandstoffen (paragraaf 4.3), waarbij uitfasering van fossiele ekv in volgorde van mate van bijdrage aan klimaatverandering kan worden uitgefaseerd. Ook de reikwijdte van uitfasering (paragraaf 4.4) wordt genoemd, waaronder de optie om alleen ekv te stoppen voor projecten in de exploratie en extractie van fossiele brandstoffen, en niet voor projecten in de infrastructuur en transport.

De klimaatcrisis is ondertussen in zo'n vergevorderd en gevaarlijk stadium dat dralen geen optie meer is¹⁵. Er moet ingezet worden op alle genoemde niveaus, voor **alle** soorten fossiele brandstoffen en voor de **gehele** fossiele productieketen (van exploratie tot gebruik). Perspectives Climate Research heeft in haar recente [rapport](#) 'Aligning Export Credit Agencies with the Paris Agreement'¹⁶ een methodiek uiteengezet die als leidraad genomen

¹⁰ Bertram, C., et al. (2021). *Energy system developments and investments in the decisive decade for the Paris Agreement goals*. Environ. Res. Lett. **16** 074020. <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/ac09ae>

¹¹ Klimaatakkoord van Parijs (2016). [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:22016A1019\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:22016A1019(01))

¹² Net als de voorzitter van de ECB, <https://tinyurl.com/y3u3dbuu>

¹³ <https://www.gov.uk/government/consultations/aligning-uk-international-support-for-the-clean-energy-transition>

¹⁴ Aanbiedingsbrief en 'Verkenning in lijn brengen van de exportkredietverzekering met de Overeenkomst van Parijs'. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/05/11/1verkenning-ekv-in-lijn-brengen-met-de-overeenkomst-van-parijs>

¹⁵ Aankomend rapport IPCC. <https://www.ipcc.ch/assessment-report/ar6/> en

<https://www.theguardian.com/environment/2021/jun/23/climate-change-dangerous-thresholds-un-report>

¹⁶ Deze methodiek zal dit jaar gebruikt worden om de EKV activiteiten van verschillende landen te classificeren. https://www.perspectives.cc/publications/publication/?no_cache=1&tx_pccprojects_plugin%5baction%5d=show&tx_pccprojects_plugin%5bcontroller%5d=Publication&tx_pccprojects_plugin%5buid%5d=125

kan worden voor wat ekv beleid op verschillende dimensies concreet moet inhouden om in lijn te komen met klimaatdoelstellingen.

Samenvattend roepen wij de toekomstige regering op om:

1. binnen E3F het voortouw te nemen, door met onmiddellijke ingang te stoppen met ekv voor fossiele activiteiten, en andere landen binnen E3F te stimuleren dit ook te doen vóór COP26.
2. vol in te zetten op stimuleren van export activiteiten op het gebied van energiebesparing en duurzame energie¹⁷, waarbij een eerlijke energietransitie, ook in ontwikkelingslanden, gewaarborgd blijft¹⁸.

Zodoende zal de Nederlandse stem in EU en OESO verband meer gewicht hebben om ook daar de noodzakelijke omslag in investeringen door te gaan voeren.

Hoogachtend en met vriendelijke groet,

Dr Marjan Smeulders
Dr Leo van Kampenhout
Dr Joseline Houwman

Scientists4Future NL
contact@scientists4future.nl

¹⁷ Atradius Dutch State Business (ADSB) (2021). *Climate change and its impact on country risk- Climate change raises country risk, but offers business opportunities as well.*
<https://atradiusdutchstatebusiness.nl/nl/publikaties/economic-research-climate-change-impact-on-country-risk.html>

¹⁸ Het rapport 'A Just Energy Transition for Africa? Mapping the impacts of ECAs active in the energy sector in Ghana, Nigeria, Togo and Uganda' (BothEnds, 2020), laat zien dat dit niet vanzelfsprekend is.
<https://www.bothends.org/nl/Actueel/Publicaties/A-Just-Energy-Transition-for-Africa---Mapping-the-impacts-of-ECAs-active-in-the-energy-sector-in-Ghana-Nigeria-Togo-and-Uganda/>